

30 INNE&UTE:

ISBJØRNENE

Er det lov å håpe at svenskene blir banket gule og blå?

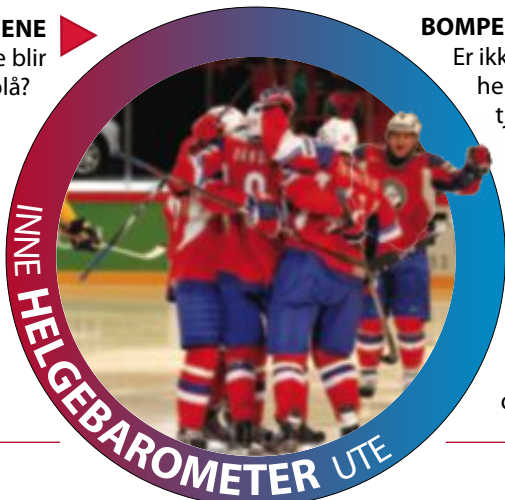
1. MAI

Noen slapper av, andre går i tog. Men 1. mai vil vi ha.

BUTIKKVIN

Svak alkoholprosent til tross – nå har vi vin i butikk.

INNE
HELGE
BAROMETER
UTE

BOMPENGEROT

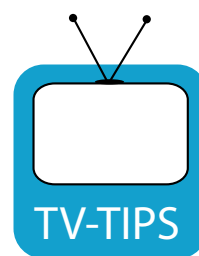
Er ikke rart det er mange bommer her til lands – når politikerne selv tjener kroner på det.

TAXIPRISER

Prisene er enorme og forskjellige. Det er ikke lett å holde oversikten en maikveld.

FLAGGSTRID

I et demokrati må vi da ha en viss frihet til å veive med det flagget vi vil?

«Gran Torino», Viasat4 lørdag 23.00

Denne uka annonserte Clint Eastwood (83) at han håpet han fikk lage film til han var 105. Da han regisserte og spilte hovedrollen i «Gran Torino» var han bare 78. Innsatsen som den gamle, sure, ensomme og rasistiske krigsveteranen Walt Kowalski er et høydepunkt fra de seinere år i karrieren hans.

REIDAR SPIGSETH

Ung og gammel klar til dysth

Tror du at norske Sven Ivar Dysthe designet sittemøblene i TV-serien «Mad Men»? Da tar du feil. Men langt unna er det ikke.

UTSTILLINGER

Dysthe Design. Swinging 60

Kunstindustrimuseet

Til 25. august

Under 40. Ung norsk arkitektur 2013

Nasjonalmuseet – Arkitektur

Til 29. september

Finnes det nordmenn som ikke har sittet i et Dysthe-møbel? Klassikeren Laminette står i møtesaler og venterom over hele landet, sittemøblene på Gardermoen er designet av ham, og plaststolen Akkurat står i utallige skoler. Planetstolen er blitt ikonisk, med sin halvkule hvor to stoler kan settes sammen til en nøyaktig ball. Popcorn-stolene og de andre møblene i popdesign-serien Prisma ble lagd for Henie Onstad Kunstsenter til åpningen i 1968, og kom i nyproduksjon i fjor. I utlandet er Sven Ivar Dysthe mest kjent for eksklusive kontormøbler i svart skinn, stålrør og palisandertre, og det er denne 1001-serien noen mener å ha gjenkjent på reklamebyrået til Don Draper i TV-serien «Mad Men».

Lørdag åpner utstillingen «Dysthe Design. Swinging 60» på Kunstindustrimuseet i Oslo, med et helt rom viet disse eksklusive kontor- og loungemøblene. Kuratorene Widar Halén og Thomas Flor rister bare på hodet av Mad Men-spørsmålet mitt. «Den myten vil vi gjerne punktere. I nærbilde ser du at Mad Men-sofaen mangler flere typiske Dysthe-detalljer, som synlige bolter,» sier Flor og peker på metallsirkene i det mørke treverket. Derimot kunne Dysthe ha vært kalt virkelighetens Mad Men-designer, mener Flor, siden slike eksklusive kontorer i utlandet var typiske kunder for denne typen møbler. I Norge ble mer beskjedne varianter i eik og ullstoff foretrukket.

Framtidsoptimisme og økonomisk vekst var tidsånden da Dysthe startet karrieren sin. Han er utdannet i London under det som ofte kalles gullalderen i nordisk formgivning, Scandinavian Design. For det meste har han vært tilknyttet norske møbelfabrikk, men på begynnelsen av

1950-tallet arbeidet han i København blant folk som Verner Panton og Arne Jacobsen. Han har også vært opptatt av design fra USA, der flere tidligere Bauhaus-medlemmer havnet etter flukten fra Hitlers Tyskland. Resultatet er blitt alt fra møbler tilpasset 1960/1970-tallets brutale høyhusarkitektur til drabantbyhjemmenes ønske om enkle og lette hverdagsmøbler. Kunstindustrimuseet viser også oppfinnelser som skibindingene hans, en sterk konkurrent til Rottefella, og flere visjonære møbelprototyper som aldri kom i vanlig produksjon.

Dagens unge formgivere har en annen virkelighet å forholde seg til, men noen hevder at vi er på vei inn i en ny nordisk gullalder. Det kan derfor være interessant å sammenligne med en annen utstillingsåpning denne uka, «Under 40. Ung norsk arkitektur 2013» på Nasjonalmuseet for Arkitektur. Hvordan ser dagens trender ut? Noen stikkord ser ut til å være global, bærekraftig, digital (mange 3D-printere har vært i sving) og opptatt av kommunikasjon. Som kurator Anne Marit Lunde skriver i katalogen: «Den alvorlige, stillearbeidende arkitekten med enmannsforetak uten hjemmeside, eksisterer knapt lenger.» Dagens unge arkitekter deltar i internasjonale konkurranser og reiser gjerne ut på arbeids- og studieopphold. Mange er opptatt av lokal egenart og kortreiste materialer, både i Norge og på mer eksotiske steder. Eksempelvis vil MDH Arkitekter fange den skrå arktiske sola på Grønland ved å løfte opp taket på glasskarnapper, og Tyin Tegnestue bruker kanelstenger som dekorativt lysfilter i gluggene på en kanelfabrikk i varme Sumatra.

Særlig interessant er grepet kurator Anne Marit Lunde har tatt i Sverre Fehns paviljong, hvor to arkitektkontorer etter intern konkurranse fikk fylle den glassinnrammede kubem med hver sin store rominstallasjon. Dette er like mye kunst som arkitektur, deilig frigjort fra små pappmodeller, dataanimasjon og fotoma-

Det svingte av Svein Ivar Dysthes 60-talls-design, som disse «Prisma»-stolene fra Møre Lenestolfabrikk fra 1968. FOTO: MØRE MØBLER/KUNSTINDUSTRIMUSEET

teriale slik vi er vant til det fra arkitekturutstillinger. Verket «Hus for et utvalg norske fugler» av Huus og Heim Arkitektur er en veritabel jungel av fritthengende fuglekasser, hver tilpasset én sårbar fugleart i norsk natur. Noen er utstyrt med bevegelsessensor og lyd, slik at du kan gå omkring og sette i gang kvekkning, tuting og kvitring. Den andre installasjonen er «Kroppssrom» av Atelier Oslo, en organisk labyrint av formpresset finér til å gå, klatre og smyge gjennom, en sannsynlig hit for besøkende barn, men også for voksne med kroppslig nysgjerrighet.

I en alder av 82 er Sven Ivar Dysthe fortsatt virksom som møbel- og industridesigner, og framstår med like stor energi som de unge formgiverne på Arkitektur-museet. Fellestrekk mellom de unge og den gamle har ellers vært en orientering mot det internasjonale, og en sterk interesse for å prøve ut nye materialer og industriell teknologi. En kanskje like viktig forbindelse påpekes av kurator Widar Halén: «Dysthes design er jo nettopp slikt dagens unge arkitekter møblerer hjemmene sine med!»

ODA BHAR

Designeren Dysthe med «Planet» fra 2002. FOTO: ESPEN GRØNLI/KUNSTINDUSTRIMUSEET